

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 216/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, advokátska kancelária, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 53/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 53/2015.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že od 12. mája 2015 prebieha na okresnom súde konanie o jeho návrhu na zverenie maloletého syna do jeho osobnej starostlivosti a o určenie výživného. Aj napriek tomu, že od začatia konania uplynuli už 2 roky a 5 mesiacov, do dnešného dňa nie je právoplatne ukončené. Sťažovateľ tvrdí, že vyčerpal všetky právne prostriedky, keď listom z 11. novembra 2015 adresoval predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Túto sťažnosť vybavil Krajský súd v Žiline, pretože predsedníčka súdu je zároveň zákonnou sudkyňou vo veci. Krajský súd v Žiline konštatoval, že nejde o také trvanie konania, ktoré by vykazovalo znaky zbytočných prietahov, a že odporca koná s náležitou odbornou starostlivosťou.

3. Sťažovateľ poukazuje na nálezy ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 26/95, sp. zn. II. ÚS 61/98 a sp. zn. IV. ÚS 221/04, podľa ktorých odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pričom tento účel je možné dosiahnuť až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd s návrhom na rozhodnutie vo veci.

4. Ku kritériám, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri posudzovaní, či v konaní došlo k zbytočným prietahom, sťažovateľ uvádza tieto relevantné skutočnosti. Pokiaľ ide o zložitost' veci, sťažovateľ poukazuje na to, že nejde o právne zložitú vec, keďže rozhodovanie o starostlivosti o maloletých tvorí súčasť bežnej rozhodovacej činnosti odporcu. Ďalej uvádza, že vo veci podal dva návrhy na nariadenie predbežného opatrenia vo veci, avšak okresný súd jeho návrhy zamietol. Jeho pochybenie bolo napravené až Krajským súdom v Žiline, ktorý uznesením sp. zn. 6 CoP 61/2015 z 8. októbra 2015 predbežné opatrenie nariadil. Pokiaľ ide o správanie účastníkov konania, sťažovateľ

zdôrazňuje, že on v konaní žiadne priet'ahy nespôsobil. Priet'ahy v tomto konaní spôsobuje matka maloletého, ktorá sa opakovane nevyjadruje k výzvam súdu, a najmä okresný súd, ktorý takéto správanie toleruje. Sťažovateľ opakovane žiadal o nariadenie termínu pojednávania a o vykonanie dokazovania vo veci. Okresný súd však nariaďuje pojednávania, ktoré nevedú k meritórnemu prejedaniu a rozhodnutiu veci a zbytočne sa odročujú. Čo sa týka postupu súdu, sťažovateľ cituje závery ústavného súdu, podľa ktorých na realizáciu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nepostačuje iba konanie vo veci bez meritórneho rozhodnutia. Ďalej poukazuje na ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov týkajúce sa rýchlosti konania (konkrétne § 6, § 100 ods. 1, § 114, § 119 ods. 1) a tiež obdobné ustanovenia zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 17, § 157 ods. 1, § 179 ods. 1 a § 183 ods. 1), ktorý nadobudol účinnosť v priebehu konania 1. júla 2016. Z obsahu spisu okresného súdu je podľa sťažovateľa zrejmé, že odporca tieto zákonné ustanovenia v konaní nerešpektuje. Už samotná skutočnosť, že predmetné konanie trvá 2 roky a 5 mesiacov, a pritom ide o vec starostlivosti súdu o maloletého, kde sa má konať prednostne, podľa sťažovateľa postačuje k záveru, že vo veci dochádza k porušovaniu jeho práv.

5. Sťažovateľ s ohľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 53/2015 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných priet'ahov, priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie vo výške 2 000 € a uložil okresnému súdu povinnosť zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.

6. Ústavný súd sa 24. októbra 2017 obrátil na okresný súd so žiadosťou o informáciu o stave napadnutého konania. Prípisom (emailom) doručeným 26. októbra 2017 okresný súd oznámil, že 28. marca 2016 bol vo veci vydaný rozsudok, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, matke bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 100 €, zaplatiť zameškané výživné a bol upravený styk matky s maloletým. Na odvolanie

sťažovateľa odvolací súd potvrdil výrok o zverení maloletého do starostlivosti otca a zmenil výrok o úprave styku maloletého s matkou, a tieto výroky nadobudli právoplatnosť 21. novembra 2016. Prvostupňový súd ďalej konal o výživnom, o ktorom rozhodol rozsudkom vyhláseným 17. októbra 2017. Rozsudok zatiaľ nie je právoplatný, keďže proti nemu podľa informácie z okresného súdu z 13. februára 2018 podal sťažovateľ odvolanie.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 53/2015.

10. Predmetom napadnutého konania je úprava pomerov k maloletému dieťaťu, konkrétne v súčasnosti už iba nedoriešená otázka vyživovacej povinnosti rodičov k ich maloletému dieťaťu. Predmetom konania sú teda nároky, ktoré majú priamy vplyv na kvalitu životnej úrovne maloletého, ako aj na existenčnú sféru sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené si preto povaha tohto konania vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, aby bol naplnený účel súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 158/04, I. ÚS 241/06).

11. Ústavný súd už totiž v minulosti vyslovil, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (II. ÚS 26/95); každé namietané porušenie označeného práva sa pritom skúma s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu (I. ÚS 3/00, I. ÚS 7/02).

12. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/0, III. ÚS 162/2012), a nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 66/02, I. ÚS 120/03, III. ÚS 190/04, III. ÚS 372/09). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že sa jeho porušenie namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (IV. ÚS 147/04).

13. V posudzovanom prípade trvá konanie o starostlivosti o maloletého a o určení výživného od 12. mája 2015. Okresný súd prvýkrát rozhodol 28. marca 2016, toto rozhodnutie však bolo na podklade odvolania sťažovateľa v časti týkajúcej sa určenia výšky

výživného zrušené. Výrok týkajúci sa zverenia maloletého do starostlivosti sťažovateľa nadobudol právoplatnosť už 21. novembra 2016. Druhé rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa výživného bolo vydané 17. októbra 2017, toho istého dňa podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť. Ani toto rozhodnutie však nenadobudlo právoplatnosť, keďže sťažovateľ proti nemu podal odvolanie. Sťažovateľovi nemožno uprieť, že je v predmetnom konaní aktívny, pretože ako účastník konania má na použitie opravných prostriedkov (či iných návrhov) právo, na druhej strane je však nutné konštatovať, že rozhodovanie o nich nemožno pripísať ani na ťarchu okresného súdu. Dĺžku napadnutého konania považuje ústavný súd vzhľadom na okolnosti (kedy dvakrát rozhodoval krajský súd na podklade odvolania sťažovateľa a navyše bolo rozhodované o návrhu na vydanie predbežného opatrenia) ešte za akceptovateľnú. V tomto smere ústavný súd zohľadnil tiež skutočnosť, že o samotnom návrhu na zverenie maloletého do starostlivosti jedného z rodičov bolo už právoplatne rozhodnuté a právna istota bola v tomto smere nastolená.

14. V okolnostiach daného prípadu ústavný súd nezistil také zbytočné prietahy v napadnutom konaní okresného súdu, na základe ktorých by bolo možné vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy či práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2018